

บทความวิจัย

พฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กต่อสถานที่ใหม่ของฝ่าย
พัฒนาเด็กปฐมวัย

อุทัยวรรณ พุทธิรัตน์* ลักขณา คงแสง** จารีย์ พรหมบุตร*** บุษกร พันธุ์เมธาฤทธิ์*

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยนี้เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กต่อสถานที่ใหม่และเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กในระยะเวลาที่แตกต่างกัน เลือกรูปแบบตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง คือ เด็กอายุ 1-4 ปี ที่มารับบริการ ณ ฝ่ายพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งหนึ่งในภาคใต้ อย่างน้อย 1 เดือน ก่อนการย้ายสถานที่ แบ่งกลุ่มเด็กตามการจัดห้องเรียนของเด็ก คือ กลุ่ม 1 อายุ 1 ปี ถึง 1 ปี 6 เดือน ($n = 15$) กลุ่ม 2 อายุมากกว่า 1 ปี 6 เดือน ถึง 2 ปี 6 เดือน ($n = 21$) กลุ่ม 3 อายุมากกว่า 2 ปี 6 เดือน ถึง 4 ปี ($n = 31$) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กต่อสถานที่ใหม่ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงและหาความเที่ยง ได้ค่าความน่าเชื่อถือระหว่างผู้ประเมิน เท่ากับ 0.89

ผลวิจัย พบว่า พฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่พบมากเป็นอันดับแรกของแต่ละกลุ่ม คือ กลุ่ม 1 เล่นกับเพื่อนๆ ได้เหมือนเดิม กลุ่ม 2 วิ่งหรือสำรวจห้องต่างๆ ในสถานที่ใหม่ด้วยความสนใจ และกลุ่ม 3 เรียกร้องให้ผู้ปกครองอุ้มหรือจูงไปส่งที่ห้อง เด็กทุกกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวหลังย้ายสถานที่สูงกว่าก่อนย้าย โดยสูงสุดในสัปดาห์ที่ 1 พฤติกรรมกรรมการปรับตัวโดยรวมของเด็กกลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 ก่อนและหลังย้ายสถานที่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ 1) สัปดาห์ก่อนย้ายกับสัปดาห์ที่ 1 หลังย้าย 2) สัปดาห์ที่ 1 กับ 2 หลังย้าย และ 3) สัปดาห์ที่ 1 กับ 3 หลังย้าย

ผลการศึกษา สรุปได้ว่า การย้ายสถานที่ที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ดังนั้น พ่อแม่ หรือผู้ดูแลเด็ก ควรตระหนัก และทำความเข้าใจ เพื่อให้การช่วยเหลือเด็กให้สามารถปรับตัวได้ดีเมื่อย้ายไปอยู่ในสถานที่ใหม่

คำสำคัญ: เด็กวัยก่อนเรียน; พฤติกรรมกรรมการปรับตัว; ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา

** นักวิชาการฝ่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา

*** รองหัวหน้าฝ่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา

ความเป็นมาของปัญหา

ฝ่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย คณะพยาบาล-ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้เริ่มเปิดบริการรับดูแลเด็กปฐมวัย ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2529 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานศึกษาด้านการเจริญเติบโต พัฒนาการและพฤติกรรม การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย และให้บริการวิชาการแก่สังคม ในการดูแลเด็กอายุตั้งแต่ 2 เดือน ถึง 4 ปี ต่อมา ในปี พ.ศ. 2550 มหาวิทยาลัยได้ขอใช้พื้นที่สนามเด็กเล่นส่วนหน้าและอาคารโรงอาหาร เพื่อก่อสร้างเป็นอาคารเรียนของมหาวิทยาลัย การก่อสร้างในครั้งนี้มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุในเด็ก บุคลากรฝ่ายฯ และผู้ปกครองเด็กเป็นอย่างมาก ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงได้ขอให้ฝ่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย ย้ายไปยังสถานที่ทำการชั่วคราวจนกว่าจะสร้างอาคารดังกล่าวให้แล้วเสร็จ การย้ายสถานที่ทำการใหม่ อาจมีผลกระทบต่อการทำงานของเด็ก เพราะที่ทำการใหม่ของฝ่ายฯ มีความแตกต่างทั้งโครงสร้างอาคาร โครงสร้างภายในห้อง สีผนังของห้อง ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ซึ่งการออกแบบไม่สามารถสร้างหรือดัดแปลงให้เหมือนของเดิมได้ทั้งหมด เนื่องจากการดัดแปลงจากอาคารโรงอาหารของมหาวิทยาลัย การเปลี่ยนสถานที่ใหม่ครั้งนี้ จึงเป็นสิ่งแปลกใหม่ที่เกิดขึ้นกับเด็ก อาจก่อให้เกิดความกลัว กังวล และไม่ยอมรับสถานที่ใหม่ เพราะเด็กวัย 6 เดือน - 4 ปี เป็นวัยที่เริ่มรู้จักจดจำคนและสถานที่ที่คุ้นเคยได้แล้ว (Hockenberry, Wilson, Winkelstein, & Kline, 2003) จากการศึกษาผลของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมต่อความวิตกกังวลจากการพรางจากของเด็กวัยเดินในศูนย์เด็กเล็กของ อาภาพรรณ (2547) พบว่าค่าคะแนนความวิตกกังวลต่อการพรางจากในกลุ่มที่ได้รับการเตรียมความพร้อมจะมีค่าน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อม ดังนั้นก่อนการย้ายสถานที่ ผู้บริหารฝ่ายฯ จึงได้มีการเตรียมพี่เลี้ยงและบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยการจัดอบรม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในพฤติกรรมของเด็กและ

เตรียมเด็กในการย้ายสถานที่ เช่น บอกเด็กให้ทราบในการย้ายที่อยู่ เล่านิทานเกี่ยวกับการย้ายที่ แจ้งให้ผู้ปกครองทราบเพื่อนำเด็กไปรู้จักสถานที่ใหม่ และสร้างความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคารก่อนย้าย เป็นต้น

ความวิตกกังวลต่อภาวะพราง (separation anxiety) พัฒนามาตั้งแต่เด็กเริ่มมีการรู้ในตัวตนของตนเอง รู้ความคงที่ของวัตถุ คือ รู้ว่าตนเองกับพ่อแม่สามารถแยกจากกันได้ชั่วคราว ความวิตกกังวลต่อภาวะพรางได้พัฒนาขึ้นในระยะครึ่งหลังของขวบปีแรก ได้แก่ เด็กมีพฤติกรรมประท้วง (protest) คือ ต่อต้าน หรือไม่ยินยอมต่อการจากมารดา เช่น ปล่อยเด็กไว้กับพี่เลี้ยงแล้วมารดาเดินจากไป ระยะแรกๆ เด็กอาจจะไม่ได้สังเกตถึงการจากของแม่ถ้าเด็กยังเพลิดเพลินกับกิจกรรม เมื่อเด็กรู้ตัวก็จะมีอาการประท้วงเกิดขึ้นทันที จากจุดนี้เองที่ทำให้เด็กเกิดความตื่นตัวต่อการแยกจากกันหรือพรางจากกัน (Wilson, 2007) สำหรับความกลัวคนแปลกหน้า (stranger fear) ได้พัฒนาขึ้นเมื่อเด็กแสดงถึงความผูกพันกับบุคคล ขณะเดียวกันก็จะเกิดความรู้สึกไม่เป็นมิตรกับคนอื่น ๆ พฤติกรรมปกติที่พบ ได้แก่ การโหนตัว ดึง หรือยึดมารดาแน่นไม่ยอมปล่อย และแบบแผนการนอนหลับเปลี่ยนไป (Scher, 2008) ขณะเดียวกันเด็กแสดงให้เห็นว่ามีความสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย เช่น มีอาการตื่นเต้นดีใจเมื่อเห็นของเล่น แต่ไม่ยอมอยู่คนเดียว ดินแดนมากขึ้น แสดงอาการดีใจโดยส่งเสียงดังด้วยความชอบใจ และแสดงความไม่พอใจเมื่อเอาของเล่นออกไป ถ้าปล่อยเด็กไว้เพียงลำพังกับคนแปลกหน้า เด็กก็จะเกิดอาการกลัว ลนลาน ร้องไห้ หนี อาจมีอาการกระวนกระวาย ซุกซน หรือไม่ยอมทำอะไรเลย ความกลัวต่อคนแปลกหน้าจะลดลงเมื่อมีมารดาอยู่ด้วยเท่านั้น กรณีนี้เด็กอาจมีพฤติกรรมถดถอยเกิดขึ้นได้ เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อพาเด็กไปฝากเลี้ยงกับพี่เลี้ยง หรือสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน เข้าเรียนอนุบาล หรือเข้าอยู่ในโรงพยาบาล (Wilson,

2007) นอกจากนี้ เมื่อมีการย้ายถิ่นของครอบครัว จะพบว่า การแยกจากบิดามารดามีผลให้เด็กมีการเก็บกด (suppress) มากกว่าเด็กที่อยู่พร้อมหน้ากันทั้งบิดาและมารดา (Suarez-Orosco, Torova, & Louie, 2002) จากการศึกษาผลของการย้ายถิ่นในเด็กที่บิดามารดาต้องเปลี่ยนที่ทำงานในประเทศจีน พบว่า การย้ายที่อยู่ทำให้เด็กเกิดความวิตกกังวล เก็บกด และมีอาการวิตกกังวลต่อการพراقจาก ทั้งนี้ อาจเกี่ยวเนื่องกับบริบทของสังคม และสิ่งแวดล้อม นอกบ้านด้วย (Wong, Chang, & He, 2009)

จากการศึกษาและทบทวนงานวิจัย พบว่า มีการศึกษาถึงความเครียดและการปรับตัวของเด็กมากมายเกี่ยวกับการแยกจากคนคุ้นเคย การเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล การเตรียมเด็กเข้าอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน เป็นต้น แต่ยังไม่พบว่า มีผู้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กต่อสถานที่ใหม่ แม้มีการศึกษาร่วมกับการแยกจากคนคุ้นเคยแต่ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กที่เกิดจากการย้ายสถานที่ ดังนั้น คณะผู้วิจัย จึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการดูแลเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

ศึกษาพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กต่อสถานที่ใหม่ และเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กในระยะเวลาที่ต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การปรับตัวของเด็กต่อการย้ายสถานที่ใหม่ หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกเมื่อย้ายที่อยู่ใหม่โดยมีผู้เลี้ยงดู หรือบุคคลแวดล้อมคงเดิม เพราะความแปลกใหม่ของสถานที่ทำให้เด็กเกิดความกลัว ความวิตกกังวลจากความไม่คุ้นเคย เด็กจึงต้องปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมใหม่ ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ สำหรับเด็กวัย 1 - 4 ปี การเปลี่ยนสถานที่ใหม่ทำให้เด็กวัยนี้เกิดความเครียดต่อการปรับตัวได้ง่าย ดังนั้น ในการ

วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กต่อการแยกจากคนคุ้นเคย ซึ่งการปรับตัวของเด็ก สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ระยะต่อต้าน ระยะหมดหวัง และระยะปฏิเสธ (Hockenberry, Wilson, Winkelstein, & Kline, 2003) โดยพฤติกรรมในระยะต่อต้านและหมดหวัง พบได้ในสัปดาห์ที่ 1 - 2 ของการแยกจาก พฤติกรรมระยะต่อต้านที่พบได้บ่อย คือ ร้องไห้ และหยุดพักเป็นระยะ ร้องไห้สะอึกสะอื้น เรียกร้องให้พี่เลี้ยงพาออกจากห้อง ส่วนพฤติกรรมระยะหมดหวังที่พบได้บ่อย คือ คร่ำครวญหามารดา ไม่สนใจการเล่นหรือกิจกรรมที่พี่เลี้ยงจัดให้ ร้องไห้แสดงความเสียใจเมื่อมารดามารับกลับบ้าน สำหรับพฤติกรรมในระยะปฏิเสธ หรือระยะปรับตัว พบได้ในสัปดาห์ที่ 3 - 4 คือ เรียกร้องให้มารดาอุ้มหรือจูงไปส่งที่ห้องเรียน รับประทานอาหารได้มากขึ้น สนใจสิ่งแวดล้อม และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น อัลเกรน (Algren, 2007) กล่าวว่า เด็กก่อนวัยเรียน อายุ 16 - 30 เดือน จะแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากการปรับตัวต่อการแยกจากต่างจากเด็กโต คือ ประท้วงอย่างรุนแรง ร้องไห้ แผลงเสียงดัง ปฏิเสธที่จะอยู่กับคนอื่นๆ และไม่สามารถปลอบโยนให้หายจากอาการได้ เด็กจะมีพฤติกรรมเช่นนี้ ประมาณ 2 - 3 ชั่วโมง ถึงหลายๆ วัน บางคนอาจต่อเนื่องไปเรื่อยๆ และหยุดเมื่อร่างกายอ่อนล้าและอดโรย ถ้าคนแปลกหน้าเข้ามาช่วยเหลือระยะนี้ เด็กจะเริ่มมีอาการประท้วงใหม่ และจะยิ่งแผลงเสียงดังมากขึ้น เมื่อเข้าสู่ระยะที่ 2 ระยะหมดหวัง เด็กจะหยุดร้องไห้ และมีอาการเก็บกด แอบอยู่นิ่งๆ ซ่อนหน้า สีหน้าเศร้าสร้อย หงอยเหงา ดูโดดเดี่ยว อ้างว้างไม่ยุ่งกับใคร ไม่สนใจของเล่น ไม่สนใจอาหาร และนั่งเฉย ไร้อารมณ์ ระยะปฏิเสธ ดูเหมือนว่าเด็กสามารถปรับตัวต่อการจากกัน หรือการสูญเสียได้แล้ว เด็กเริ่มมีอาการสนใจสิ่งแวดล้อม เริ่มเล่นกับผู้อื่น และเริ่มสร้างสัมพันธภาพขึ้นใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาเป็นเด็กปฐมวัย อายุ 1 - 4 ปี ที่มารับบริการ ณ ฝ่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กอายุ 1 - 4 ปี ที่มารับบริการ ณ ฝ่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย อย่างน้อย 1 เดือน ก่อนการย้ายไปสถานที่ใหม่ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามกลุ่มเด็กที่มาใช้บริการ ได้แก่ กลุ่ม 1 (อายุ 1 - 1 ปี 6 เดือน) จำนวน 15 คน กลุ่ม 2 (อายุมากกว่า 1 ปี 6 เดือน - 2 ปี 6 เดือน) จำนวน 21 คน และ กลุ่ม 3 (อายุมากกว่า 2 ปี 6 เดือน - 4 ปี) จำนวน 31 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระยะเวลาที่มารับบริการ ลำดับที่ของบุตร จำนวนบุตร ผู้ดูแลเด็กขณะอยู่ที่บ้าน บุคคลที่เด็กรักและคุ้นเคยมากที่สุด ประสบการณ์การย้ายสถานที่ของเด็ก และพฤติกรรมที่เคยแสดงออกจากการย้ายที่อยู่

2. แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กต่อการย้ายสถานที่ใหม่ ผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากเครื่องมือวัดพฤติกรรมแยกจาก (เกศรา, นิ่มนวล, และลักษณา, 2547) และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 40 ข้อ เป็นแบบสังเกตที่ให้คะแนน 0 กับ 1 หากสังเกตพบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวในข้อนั้น ให้ 1 คะแนน ถ้าไม่พบพฤติกรรม ให้ 0 คะแนน โดยมีค่าคะแนนตั้งแต่ 0 ถึง 40 คะแนน

เครื่องมือนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน คือ อาจารย์พยาบาลเด็ก 1 ท่าน และอาจารย์พยาบาลที่ผ่านการปฏิบัติงานในฝ่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย 2 ท่าน และการทดสอบหาความเที่ยงกับกลุ่มเด็กที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 20 ราย ได้ค่าความน่าเชื่อถือระหว่างผู้ประเมิน (inter-rater reliability) (บุญใจ, 2553) เท่ากับ 0.89

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ได้รับการอนุญาต และผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยตามกระบวนการของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยได้อธิบายการวิจัยและขอให้ผู้ปกครองเซ็นชื่อในใบพิทักษ์สิทธิผู้วิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างไว้เป็นความลับไม่เปิดเผยชื่อ และไม่นำพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมาเปิดเผยเป็นรายบุคคล แต่นำเสนอในภาพรวม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดอบรมผู้ช่วยวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นให้ผู้ช่วยวิจัยสังเกต และบันทึกพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กทุกวันที่ได้รับบริการ ก่อนย้ายสถานที่ 1 สัปดาห์ และเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการย้ายสถานที่ทุกวัน (เว้นวันหยุดบริการ) อย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์พฤติกรรมทุกสัปดาห์ รวมเวลาการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม 4 สัปดาห์/ 1 ราย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงเป็นความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กต่อการย้ายสถานที่ใหม่ แยกเป็นรายข้อโดยใช้ ร้อยละ

3. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กโดยรวม ก่อนและหลังการย้ายสถานที่ในแต่ละกลุ่มโดยใช้ Friedman test และ Wilcoxon signed-rank test

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า เด็กกลุ่ม 1 อายุเฉลี่ย 1 ปี 5 เดือน เพศชายมากกว่าเพศหญิง กลุ่ม 2 อายุเฉลี่ย 2 ปี 1 เดือน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และเด็กกลุ่ม 3 อายุเฉลี่ย 2 ปี 8 เดือน มีเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลามารับบริการมากกว่า 6 เดือน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาจากครอบครัวที่มีบุตรเพียง 1 - 3 คน ส่วนใหญ่เป็นบุตรคนที่ 1 มีมารดาบิดา ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นผู้ดูแล แต่มารดาเป็นบุคคลที่เด็กรักและให้ความคุ้นเคยมากที่สุด และประมาณร้อยละ 40.00-47.60 เคยมีประสบการณ์การย้ายสถานที่ ได้แก่ เคยไปค้างคืนที่บ้านญาติ ปู่ ย่า ตา ยาย เคยถูกฝากเลี้ยง ไปท่องเที่ยว ย้ายบ้าน และมี 1 คน ที่ย้ายมาจากต่างประเทศ ส่วนพฤติกรรมที่เคยแสดงออกจากการย้ายที่อยู่ ได้แก่ ตื่นเต้น สำรวจสถานที่ ไม่ปฏิเสธสัมพันธ์กับผู้อื่น ร้องไห้ในช่วงแรกๆ รับประทานอาหารน้อยลง มีพฤติกรรมถดถอย งอแงอยากกลับไปนอนที่บ้าน นอนไม่หลับ นอนละเมอร้องไห้กลางดึก ร้องไห้โยเย ร้องผวาตอนกลางคืนแต่กลางวันเล่นสนุกกับญาติๆ ได้

2. พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในแต่ละกลุ่มก่อนและหลังย้ายสถานที่ในแต่ละสัปดาห์ แยกตามรายชื่อ พฤติกรรมการปรับตัวก่อนและหลังย้ายสถานที่ของเด็กในแต่ละกลุ่ม มีดังนี้

2.1 เด็กกลุ่ม 1 ซึ่งเป็นเด็กเล็ก มีพฤติกรรมการปรับตัวที่แตกต่างในแต่ละสัปดาห์ 5 อันดับแรก คือ อันดับ 1 เล่นกับเพื่อนๆ ได้เหมือนเดิม ร้อยละ 37.80, 100.00, 78.66 และ 100.00 อันดับ 2 วิ่งหรือสำรวจห้องต่างๆ ในสถานที่ใหม่ด้วยความสนใจ ร้อยละ 29.27, 78.08, 74.52 และ 70.84 อันดับ 3 ร้องไห้เมื่อพี่เลี้ยงออกจากห้อง คิดเป็นร้อยละ 10.80, 39.04, 19.32 และ 13.86 อันดับ 4 ร้องไห้ตามลำพังและหยุดพักเป็นระยะๆ ร้อยละ 20.25, 34.16, 28.98 และ 40.04 และอันดับ 5 แสดงอาการหวาดกลัว เมื่อพาไปที่ห้อง ร้อยละ 6.75, 17.08, 2.76 และ 3.08 ตามลำดับ เด็กส่วนใหญ่แสดงพฤติกรรมการปรับตัวดีขึ้นในสัปดาห์ที่ 2 และ 3 หลังย้าย แต่มีพฤติกรรมที่เด็กยังมีการปรับตัวไม่ดีหลังย้ายเมื่อเทียบกับก่อนการย้ายนานถึง 3 สัปดาห์ จำนวน 11 ข้อ คือ 1) เด็กไม่ยอมเข้าฝ้าย แต่บอกหรือชี้ให้กลับไปไปที่เดิมของฝ้าย 2) เกาะมือหรือเสื้อผ้าพี่เลี้ยงประจำตัวเพียงคนเดียว 3) เดินตามพี่เลี้ยงประจำตัวเพียงคนเดียว 4) ร้องไห้เมื่อพี่เลี้ยงออกจากห้อง 5) พยายามเดินหรือวิ่งตามเมื่อพี่เลี้ยงออกจากห้อง 6) ร้องไห้ตามลำพังและหยุดพักเป็นระยะๆ 7) ไม่ยอมอาบน้ำ 8) ไม่ยอมเปลี่ยนเสื้อผ้า 9) ไม่ยอมกินอาหาร 10) ไม่ยอมดื่มดื่มน้ำ หรือนม 11) นอนหลับ ตื่นๆ และมีพฤติกรรมที่ไม่พบในเด็กกลุ่มนี้ 2 ข้อ คือ นิ่งนิ่งๆ หน้าตาแสดงความหวาดกลัวหวาดระแวง และเริ่มทิ้งผม ทิ้งหู หรือทิ้งอวัยวะตนเอง (ตาราง 1)

ตาราง 1 ร้อยละของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กกลุ่ม 1 ก่อนและหลังย้ายสถานที่ในแต่ละสัปดาห์

พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	สัปดาห์ ก่อนย้าย (%)	หลังย้าย		
		สัปดาห์ที่ 1 (%)	สัปดาห์ที่ 2 (%)	สัปดาห์ที่ 3 (%)
1. เด็กไม่ยอมเข้าฝ้ายฯ แต่บอกหรือชี้ให้กลับไปเดิมของฝ้ายฯ	1.35	4.88	2.76	1.54
2. เรียกร้องให้ผู้ปกครองอุ้มหรือจูงไปส่งที่ห้อง	13.50	7.32	4.14	3.08
3. แสดงอาการหวาดกลัว เมื่อพาไปที่ห้อง	6.75	17.08	2.76	3.08
4. ไม่ยอมเข้าห้อง	10.80	12.10	13.08	1.54
5. ลังเลที่จะเข้าห้อง	6.75	14.64	5.52	4.62
6. ร้องไห้หรือกอดผู้ปกครองไม่ยอมปล่อย	17.55	21.96	13.08	1.54
7. เกาะหรือกอดพี่เลี้ยงแน่น ไม่ยอมเล่น	6.75	7.32	8.28	1.54
8. เกาะมือหรือเสื้อผ้าพี่เลี้ยงประจำตัวเพียงคนเดียว	6.75	7.32	9.66	7.70
9. เดินตามพี่เลี้ยงประจำตัวเพียงคนเดียว	8.10	12.20	16.56	13.86
10. พยายามออกจากห้องหรือพยายามเปิดประตูออกจากห้อง	10.80	12.20	12.42	10.78
11. ร้องไห้เมื่อพี่เลี้ยงออกจากห้อง	10.80	39.04	19.32	13.86
12. พยายามเดินหรือวิ่งตามเมื่อพี่เลี้ยงออกจากห้อง	6.75	14.64	20.70	12.32
13. เรียกร้องหรือแสดงอาการให้พี่เลี้ยงหรือบุคคลอื่นพาออกจากห้อง	12.15	7.32	6.90	1.54
14. รอคอยพี่เลี้ยงหรือผู้ปกครองที่ประตู ไม่ยอมอยู่ในห้อง	12.15	14.64	9.66	7.70
15. เลือกที่จะพูดคุยหรือต้องการให้พี่เลี้ยงคนหนึ่งคนใดดูแลตนเอง โดยเฉพาะ	5.40	7.32	15.18	3.08
16. ร้องไห้ตามลำพังและหยุดพักเป็นระยะๆ	20.25	34.16	28.98	40.04
17. ร้องไห้และ/หรือแสดงอาการหวงของของตัวเอง	29.70	31.72	26.22	24.64
18. ร้องไห้ เมื่อมีคนมาพูดคุยด้วย	14.85	14.64	13.80	10.78
19. เดินตามบุคคลที่พบโดยไม่เลือกว่าเป็นใคร	6.75	4.88	15.18	3.08
20. เกาะมือ หรือดึงแขนบุคคลที่พบโดยไม่เลือกว่าเป็นใคร	6.75	7.32	9.66	7.74
21. ร้องไห้หรือทำหน้าเศร้าเมื่อเห็นผู้ปกครองมารับกลับ	13.50	21.08	19.32	4.62
22. ไม่ยอมอาบน้ำ	2.70	2.44	2.76	4.62
23. ไม่ยอมเปลี่ยนเสื้อผ้า	0.00	0.00	2.76	4.62
24. ไม่ยอมกินอาหาร	1.35	0.00	4.14	3.08
25. ไม่ยอมดื่มน้ำ หรือนม	0.00	0.00	2.16	1.54
26. ไม่ยอมช่วยเหลือตนเองในสิ่งที่เคยทำได้	0.00	0.00	2.76	0.00
27. ไม่ยอมนอน	0.00	4.88	1.38	0.00
28. นอนหลับๆ ตื่นๆ	2.70	4.88	17.94	7.70
29. นอนสะดุ้งผวาบ่อย	0.00	4.88	0.00	0.00
30. ไม่ยอมเล่น/ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน	1.35	0.00	0.00	0.00
31. นั่งนิ่งๆ หน้าตาแสดงความหวาดกลัว หวาดระแวง	0.00	0.00	0.00	0.00
32. ดูดนิ้ว	8.10	4.88	0.00	0.00
33. กัดเล็บ	0.00	2.44	0.00	0.00
34. ทิ้งผม ทิ้งหู หรือทิ้งอวัยวะตนเอง	0.00	0.00	0.00	0.00
35. เล่นอวัยวะเพศ	0.00	2.44	0.00	0.00
36. แยกตัวอยู่คนเดียวไม่ให้ใครจับหรือถูกต้องตัว	2.70	0.00	0.00	0.00

ตาราง 1 (ต่อ)

พฤติกรรมการปรับตัว	สัปดาห์ ก่อนย้าย (%)	หลังย้าย		
		สัปดาห์ที่ 1 (%)	สัปดาห์ที่ 2 (%)	สัปดาห์ที่ 3 (%)
37. เล่นของเล่นแต่แยกตัวออกมาเล่นคนเดียว	2.70	0.00	0.00	1.54
38. เล่นกับเพื่อนๆ ได้เหมือนเดิม	37.80	100.00	78.66	100.00
39. วิ่งเล่นหรือเล่น หรือทำกิจกรรมต่างๆ โดยไม่สนใจพี่เลี้ยง	91.80	100.00	81.42	98.56
40. วิ่งหรือสำรวจห้องต่างๆ ในสถานที่ใหม่ด้วยความสนใจ	29.27	78.08	74.52	70.84

2.2 เด็กกลุ่ม 2 มีพฤติกรรมการปรับตัวที่แตกต่างจากสัปดาห์ก่อนย้ายสถานที่ 5 อันดับแรก คือ อันดับ 1 วิ่งหรือสำรวจห้องต่างๆ ในสถานที่ใหม่ด้วยความสนใจ ร้อยละ 1.02, 58.54, 33.01 และ 10.00 อันดับ 2 เรียกร้องให้ผู้ปกครองอุ้มหรือจูงไปส่งที่ห้อง ร้อยละ 40.82, 56.10, 34.95 และ 30.00 อันดับ 3 เล่นของเล่นแต่แยกตัวออกมาเล่นคนเดียว ร้อยละ 4.08, 17.07, 18.45 และ 15.00 อันดับ 4 ลังเลที่จะเข้าห้อง ร้อยละ 4.08, 12.20, 1.94 และ 8.00 และอันดับ 5 เล่นกับเพื่อนๆ ได้เหมือนเดิม ร้อยละ 89.80, 97.56, 96.12 และ 100.00 ตามลำดับ เด็กส่วนใหญ่มีพฤติกรรมปรับตัวดีขึ้นในสัปดาห์ที่ 2 และ 3 หลังย้าย แต่มีพฤติกรรม

ที่เด็กยังมีการปรับตัวไม่ดีหลังย้ายเมื่อเทียบกับก่อนย้ายนานถึง 3 สัปดาห์ จำนวน 10 ข้อ คือ 1) เด็กไม่ยอมเข้าฝ้ายฯ แต่บอกหรือชี้ให้กลับไปเดิมของฝ้ายฯ 2) ไม่ยอมเข้าห้อง 3) ลังเลที่จะเข้าห้อง 4) ร้องไห้เมื่อพี่เลี้ยงออกจากห้อง 5) ร้องไห้ตามลำพังและหยุดพักเป็นระยะๆ 6) ไม่ยอมช่วยเหลือตนเองในสิ่งที่เคยทำได้ 7) ไม่ยอมนอน 8) นอนหลับๆ ตื่นๆ 9) เริ่มกัดเล็บ และ 10) เริ่มเล่นอวัยวะเพศ และมีพฤติกรรมที่ไม่พบในเด็กกลุ่มนี้ 4 ข้อ คือ 1) ร้องไห้และ/หรือแสดงอาการหวงของของตัวเอง 2) ไม่ยอมกินอาหาร 3) ไม่ยอมดื่มน้ำหรือนม และ 4) นั่งนิ่งๆ หน้าตาแสดงความหวาดกลัว หวาดระแวง (ตาราง 2)

ตาราง 2 ร้อยละของพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กกลุ่ม 2 ก่อนและหลังย้ายสถานที่ในแต่ละสัปดาห์

พฤติกรรมการปรับตัว	สัปดาห์ ก่อนย้าย (%)	หลังย้าย		
		สัปดาห์ที่ 1 (%)	สัปดาห์ที่ 2 (%)	สัปดาห์ที่ 3 (%)
1. เด็กไม่ยอมเข้าฝ้ายฯ แต่บอกหรือชี้ให้กลับไปเดิมของฝ้ายฯ	0.00	4.88	1.94	1.00
2. เรียกร้องให้ผู้ปกครองอุ้มหรือจูงไปส่งที่ห้อง	40.82	56.10	34.95	30.00
3. แสดงอาการหวาดกลัว เมื่อพาไปที่ห้อง	1.02	7.32	0.97	0.00
4. ไม่ยอมเข้าห้อง	1.02	4.88	0.97	4.00
5. ลังเลที่จะเข้าห้อง	4.08	12.20	1.94	8.00
6. ร้องไห้หรือกอดผู้ปกครองไม่ยอมปล่อย	4.08	4.88	5.83	4.00
7. เกาะหรือกอดพี่เลี้ยงแน่น ไม่ยอมเล่น	0.00	2.44	0.00	0.00
8. เกาะมือหรือเสื้อผ้าพี่เลี้ยงประจำตัวเพียงคนเดียว	0.00	2.44	0.00	0.00
9. เดินตามพี่เลี้ยงประจำตัวเพียงคนเดียว	2.04	4.88	0.97	1.00
10. พยายามออกจากห้องหรือพยายามเปิดประตูออกจากห้อง	4.08	7.32	3.88	1.00
11. ร้องไห้เมื่อพี่เลี้ยงออกจากห้อง	0.00	4.88	0.00	3.00

ตาราง 2 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	สัปดาห์	หลังย้าย		
	ก่อนย้าย	สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3
	(%)	(%)	(%)	(%)
12. พยายามเดินหรือวิ่งตามเมื่อพี่เลี้ยงออกจากห้อง	0.00	2.44	2.91	0.00
13. เรียกร้องหรือแสดงอาการให้พี่เลี้ยงหรือบุคคลอื่นพาออกจากห้อง	0.00	2.44	0.00	0.00
14. รอคอยพี่เลี้ยงหรือผู้ปกครองที่ประตู ไม่ยอมมอยู่ในห้อง	0.00	2.44	0.00	0.00
15. เลือกที่จะพูดคุยหรือต้องการให้พี่เลี้ยงคนหนึ่งคนใดดูแลตนเอง โดยเฉพาะ	0.00	0.00	0.97	0.00
16. ร้องให้ตามลำพังและหยุดพักเป็นระยะๆ	2.04	4.88	0.00	5.00
17. ร้องไห้และ/หรือแสดงอาการหวงของของตัวเอง	0.00	0.00	0.00	0.00
18. ร้องไห้ เมื่อมีคนมาพูดคุยด้วย	2.04	2.44	0.97	0.00
19. เดินตามบุคคลที่พบโดยไม่เลือกว่าเป็นใคร	4.08	7.32	0.97	6.00
20. เกาะมือ หรือดึงแขนบุคคลที่พบโดยไม่เลือกว่าเป็นใคร	6.12	2.44	0.97	5.00
21. ร้องไห้หรือทำหน้าเศร้าเมื่อเห็นผู้ปกครองมารับกลับ	2.04	0.00	1.94	0.00
22. ไม่ยอมอาบน้ำ	0.00	2.44	0.00	0.00
23. ไม่ยอมเปลี่ยนเสื้อผ้า	0.00	2.44	0.00	0.00
24. ไม่ยอมกินอาหาร	0.00	0.00	0.00	0.00
25. ไม่ยอมดื่มน้ำ หรือนม	0.00	0.00	0.00	0.00
26. ไม่ยอมช่วยเหลือตนเองในสิ่งที่เคยทำได้	2.04	2.44	1.94	6.00
27. ไม่ยอมนอน	0.00	0.00	1.94	2.00
28. นอนหลับๆ ตื่นๆ	0.00	0.00	2.91	1.00
29. นอนสะดุ้งผวาบ่อย	0.00	0.00	0.00	1.00
30. ไม่ยอมเล่น/ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน	0.00	2.44	0.00	0.00
31. นั่งนิ่งๆ หน้าตาแสดงความหวาดกลัว หวาดระแวง	0.00	0.00	0.00	0.00
32. ตูดนิ้ว	3.06	0.00	0.00	1.00
33. กัดเล็บ	0.00	4.88	0.00	7.00
34. ทิ้งผม ทิ้งหู หรือทิ้งอวัยวะตนเอง	0.00	0.00	0.00	1.00
35. เล่นอวัยวะเพศ	7.14	2.44	4.85	8.00
36. แยกตัวอยู่คนเดียวไม่ให้ใครจับหรือถูกต้องตัว	2.04	2.44	1.94	3.00
37. เล่นของเล่นแต่แยกตัวออกมาเล่นคนเดียว	4.08	17.07	18.45	15.00
38. เล่นกับเพื่อนๆ ได้เหมือนเดิม	89.80	97.56	96.12	100.00
39. วิ่งเล่นหรือเล่น หรือทำกิจกรรมต่างๆ โดยไม่สนใจพี่เลี้ยง	87.76	95.12	86.44	83.00
40. วิ่งหรือสำรวจห้องต่างๆ ในสถานที่ใหม่ด้วยความสนใจ	1.02	58.54	33.01	10.00

2.3 เด็กกลุ่ม 3 มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่แตกต่างจากสัปดาห์ก่อนย้ายสถานที่ 5 อันดับแรก คือ อันดับ 1 เรียกร้องให้ผู้ปกครองอุ้มหรือจูงไปส่งที่ห้อง ร้อยละ 22.22, 46.26, 38.52 และ 37.06 อันดับ 2 วิ่งหรือสำรวจห้องต่างๆ ในสถานที่ใหม่ด้วยความสนใจ ร้อยละ 22.22, 42.62, 22.96 และ 18.88 อันดับ 3 ร้องไห้หรือกอดผู้ปกครองไม่ยอมปล่อย ร้อยละ 4.17, 13.11, 0.00 และ 0.70 อันดับ 4 ลังเลที่จะเข้าห้อง ร้อยละ 5.56, 13.11, 0.00 และ 0.00 และอันดับ 5 วิ่งเล่นหรือเล่น หรือทำกิจกรรมต่างๆ ได้โดยไม่สนใจพี่เลี้ยง ร้อยละ 99.31, 91.80, 96.30 และ 100.00 ตามลำดับ เด็กส่วนใหญ่สามารถปรับตัวได้เหมือนก่อนย้ายสถานที่ภายใน

1 สัปดาห์หลังย้าย แต่พฤติกรรมที่เด็กยังมีการปรับตัวไม่ดีหลังย้ายเมื่อเทียบกับก่อนย้ายนานถึง 3 สัปดาห์ จำนวน 1 ข้อ คือ พฤติกรรมเรียกร้องให้ผู้ปกครองอุ้มหรือจูงไปส่งที่ห้อง และมีพฤติกรรมที่ไม่พบในเด็กกลุ่มนี้ 11 ข้อ คือ 1) รอคอยพี่เลี้ยงหรือ ผู้ปกครองที่ประตู ไม่ยอมอยู่ในห้อง 2) ร้องไห้และ/หรือแสดงอาการหวงของของตัวเอง 3) ร้องไห้ เมื่อมีคนมาพูดคุยด้วย 4) เดินตามบุคคลที่พบโดยไม่เลือกว่าเป็นใคร 5) ไม่ยอมอาบน้ำ 6) ไม่ยอมเปลี่ยนเสื้อผ้า 7) ไม่ยอมกินอาหาร 8) ไม่ยอมดื่มน้ำหรือนม 9) ไม่ยอมช่วยเหลือตนเองในสิ่งที่เคยทำได้ 10) เริ่มทิ้งผม ทิ้งหู หรือทิ้งอวัยวะตนเอง และ 11) เริ่มเล่นอวัยวะเพศ (ตาราง 3)

ตาราง 3 ร้อยละของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กกลุ่ม 3 ก่อนและหลังย้ายสถานที่ในแต่ละสัปดาห์

พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	สัปดาห์	หลังย้าย		
	ก่อนย้าย (%)	สัปดาห์ที่ 1 (%)	สัปดาห์ที่ 2 (%)	สัปดาห์ที่ 3 (%)
1. เด็กไม่ยอมเข้าฝ้ายฯ แต่บอกหรือชี้ให้กลับไปที่เดิมของฝ้ายฯ	2.78	1.64	0.00	0.00
2. เรียกร้องให้ผู้ปกครองอุ้มหรือจูงไปส่งที่ห้อง	22.22	46.26	38.52	37.06
3. แสดงอาการหวาดกลัว เมื่อพาไปที่ห้อง	0.00	1.64	0.00	0.00
4. ไม่ยอมเข้าห้อง	4.86	3.28	0.00	0.00
5. ลังเลที่จะเข้าห้อง	5.56	13.11	0.00	0.00
6. ร้องไห้หรือกอดผู้ปกครองไม่ยอมปล่อย	4.17	13.11	0.00	0.70
7. เกาะหรือกอดพี่เลี้ยงแน่น ไม่ยอมเล่น	0.69	0.00	0.00	0.00
8. เกาะมือหรือเสื้อผ้าพี่เลี้ยงประจำตัวเพียงคนเดียว	0.69	1.64	0.00	0.00
9. เดินตามพี่เลี้ยงประจำตัวเพียงคนเดียว	0.69	1.64	0.00	0.00
10. พยายามออกจากห้องหรือพยายามเปิดประตูออกจากห้อง	0.00	0.00	0.00	0.00
11. ร้องไห้เมื่อพี่เลี้ยงออกจากห้อง	0.00	0.00	0.00	0.00
12. พยายามเดินหรือวิ่งตามเมื่อพี่เลี้ยงออกจากห้อง	0.00	0.00	0.00	0.00
13. เรียกร้องหรือแสดงอาการให้พี่เลี้ยงหรือบุคคลอื่นพาออกจากห้อง	0.69	0.00	0.00	0.00
14. รอคอยพี่เลี้ยงหรือผู้ปกครองที่ประตู ไม่ยอมอยู่ในห้อง	0.00	0.00	0.00	0.00
15. เลือกที่จะพูดคุยหรือต้องการให้พี่เลี้ยงคนหนึ่งคนใดดูแลตนเองโดยเฉพาะ	0.00	4.92	0.00	0.00
16. ร้องไห้ตามลำพังและหยุดพักเป็นระยะๆ	0.00	4.92	0.74	0.00
17. ร้องไห้และ/หรือแสดงอาการหวงของของตัวเอง	0.00	0.00	0.00	0.00
18. ร้องไห้ เมื่อมีคนมาพูดคุยด้วย	0.00	0.00	0.00	0.00
19. เดินตามบุคคลที่พบโดยไม่เลือกว่าเป็นใคร	0.00	0.00	0.00	0.00
20. เกาะมือ หรือดึงแขนบุคคลที่พบโดยไม่เลือกว่าเป็นใคร	0.69	0.00	0.00	0.00

ตาราง 3 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	สัปดาห์ ก่อนย้าย (%)	หลังย้าย		
		สัปดาห์ที่ 1 (%)	สัปดาห์ที่ 2 (%)	สัปดาห์ที่ 3 (%)
21. ร้องไห้หรือทำหน้าเศร้าเมื่อเห็นผู้ปกครองมารับกลับ	0.00	1.64	0.00	0.00
22. ไม่ยอมอาบน้ำ	0.00	0.00	0.00	0.00
23. ไม่ยอมเปลี่ยนเสื้อผ้า	0.00	0.00	0.00	0.00
24. ไม่ยอมกินอาหาร	0.00	0.00	0.00	0.00
25. ไม่ยอมดื่ม น้ำ หรือนม	0.00	0.00	0.00	0.00
26. ไม่ยอมช่วยเหลือตนเองในสิ่งที่เคยทำได้	0.00	0.00	0.00	0.00
27. ไม่ยอมนอน	0.00	0.00	0.00	2.10
28. นอนหลับๆ ตื่นๆ	0.00	1.64	0.00	0.00
29. นอนสะดุ้งผวาบ่อย	0.00	1.64	0.00	0.00
30. ไม่ยอมเล่น/ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน	1.39	1.64	0.00	0.00
31. นั่งนิ่งๆ หน้าตาแสดงความหวาดกลัว หวาดระแวง	0.69	1.64	0.00	0.00
32. ตูดนิ้ว	4.86	0.00	0.74	0.00
33. กัดเล็บ	1.39	0.00	0.00	0.00
34. ทิ้งผม ทิ้งหู หรือทิ้งอวัยวะตนเอง	0.00	0.00	0.00	0.00
35. เล่นอวัยวะเพศ	0.00	0.00	0.00	0.00
36. แยกตัวอยู่คนเดียวไม่ให้ใครจับหรือถูกต้องตัว	2.08	0.00	0.74	0.00
37. เล่นของเล่นแต่แยกตัวออกมาเล่นคนเดียว	4.17	8.20	0.74	0.00
38. เล่นกับเพื่อนๆ ได้เหมือนเดิม	98.61	98.36	100.00	100.00
39. วิ่งเล่นหรือเล่น หรือทำกิจกรรมต่างๆได้โดยไม่สนใจพี่เลี้ยง	99.31	91.80	96.30	100.00
40. วิ่งหรือสำรวจห้องต่างๆในสถานที่ใหม่ด้วยความสนใจ	22.22	42.62	22.96	18.88

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กในแต่ละกลุ่มก่อน และหลังย้ายสถานที่ เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กในแต่ละกลุ่ม ก่อนย้ายสถานที่ และหลังย้ายสถานที่ มีการแจกแจงของข้อมูลไม่เป็นปกติ ดังนั้นจึงเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กในแต่ละกลุ่มก่อน และหลังย้ายสถานที่ โดยใช้สถิติการทดสอบการแจกแจงของข้อมูลหลายชุดที่มีความสัมพันธ์กัน (Friedman test) และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กแต่ละกลุ่มในแต่ละสัปดาห์โดยใช้สถิติการทดสอบการแจกแจงของข้อมูล 2 ชุด ที่มีความสัมพันธ์กัน (Wilcoxon signed-rank test) (กัลยา, 2551) ดังนี้

3.1 คะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กในแต่ละกลุ่มก่อนย้ายสถานที่และหลังย้ายสถานที่ (สัปดาห์ที่ 1 - 3) พบว่า เด็กทุกกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กหลังย้ายสถานที่สูงกว่าก่อนย้ายสถานที่ โดยสูงสุดในสัปดาห์ที่ 1 หลังการย้ายสถานที่ หลังจากนั้นคะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กกลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 ลดลงจนใกล้เคียงกับคะแนนก่อนย้ายในสัปดาห์ที่ 3 หลังย้าย แต่ คะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ในสัปดาห์ที่ 3 หลังย้ายของเด็กกลุ่ม 1 ยังคงสูงกว่าสัปดาห์ก่อนย้าย (ตาราง 4)

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ของพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในแต่ละกลุ่ม ก่อนย้ายสถานที่ และหลังย้ายสถานที่

ลำดับที่ของพฤติกรรมการปรับตัว ต่อสถานที่ใหม่	คะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ของพฤติกรรมการปรับตัว (Mean Rank)		
	กลุ่ม 1 (n = 15)	กลุ่ม 2 (n = 21)	กลุ่ม 3 (n = 31)
สัปดาห์ ก่อนย้าย	1.93	2.12	2.24
สัปดาห์ที่ 1 หลังย้าย	2.80	3.36	3.19
สัปดาห์ที่ 2 หลังย้าย	2.77	2.36	2.34
สัปดาห์ที่ 3 หลังย้าย	2.50	2.17	2.23

3.2 ผลการทดสอบความแตกต่างของการแจกแจงลำดับที่ของพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในแต่ละกลุ่ม ก่อนและหลังย้ายสถานที่ โดยใช้ Friedman test พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กกลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 ในสัปดาห์ก่อนและหลังย้ายสถานที่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นเด็กกลุ่ม 1 (ตาราง 5)

ตาราง 5 ผลการทดสอบความแตกต่างของการแจกแจงลำดับที่ของพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในแต่ละกลุ่มก่อนและหลังย้ายสถานที่ โดยใช้ Friedman test

กลุ่มเด็ก	X ²	df	p
กลุ่ม 1 (n = 15)	5.38	3	0.146
กลุ่ม 2 (n = 21)	12.99	3	0.005*
กลุ่ม 3 (n = 31)	15.15	3	0.002*

*p < 0.01

3.3 ผลการทดสอบค่าผลต่างระหว่างค่าของลำดับที่ของพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กกลุ่ม 2 และ 3 ในแต่ละสัปดาห์ในแต่ละกลุ่มเป็นรายคู่ โดยใช้ Wilcoxon signed-rank test พบว่า มีความแตกต่างกันในบางคู่ของสัปดาห์ที่ทำการเปรียบเทียบ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของลำดับที่แตกต่างกัน คือ 1) สัปดาห์ก่อนย้าย กับสัปดาห์ที่ 1 หลังย้าย 2) สัปดาห์ที่ 1 กับ 2 หลังย้าย และ 3) สัปดาห์ที่ 1 กับ 3 หลังย้าย ทั้งกลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 (ตาราง 6)

ตาราง 6 ผลการทดสอบค่าผลต่างระหว่างค่าของลำดับที่ของพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กกลุ่ม 2 และ 3 เป็นรายคู่ ในแต่ละสัปดาห์ โดยใช้ Wilcoxon signed-rank test

ผลต่างในแต่ละสัปดาห์	กลุ่ม 2 (n = 21)		กลุ่ม 3 (n = 31)	
	Z-value	p (2-tailed)	Z-value	p (2-tailed)
ก่อนย้าย และหลังย้ายสัปดาห์ที่ 1	-3.66	0.000****	-1.77	0.077*
ก่อนย้าย และหลังย้ายสัปดาห์ที่ 2	-0.67	0.506	-0.35	0.726
ก่อนย้าย และหลังย้ายสัปดาห์ที่ 3	-0.02	0.986	-0.45	0.654
หลังย้ายสัปดาห์ที่ 1 และ 2	-2.30	0.022**	-3.69	0.000****
หลังย้ายสัปดาห์ที่ 1 และ 3	-2.63	0.009***	-3.54	0.000****
หลังย้ายสัปดาห์ที่ 2 และ 3	-0.56	0.570	-0.04	0.970

*p < 0.10, **p < 0.05, ***p < 0.01, ****p < 0.001

การอภิปรายผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กต่อการย้ายสถานที่ จากผลการศึกษา พฤติกรรมการปรับตัวต่อสถานที่ใหม่ของเด็กปฐมวัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม พบว่า เด็กกลุ่ม 1 อายุเฉลี่ย 1 ปี 5 เดือน เด็กกลุ่ม 2 อายุเฉลี่ย 2 ปี 1 เดือน และเด็กกลุ่ม 3 อายุเฉลี่ย 2 ปี 8 เดือน เด็กแต่ละกลุ่มมีพฤติกรรมการปรับตัวต่อการย้ายสถานที่ต่างกัน สำหรับเด็กกลุ่ม 1 ซึ่งเป็นเด็กเล็ก พฤติกรรมการปรับตัวที่พบมากที่สุด คือ เล่นกับเพื่อนๆ ได้เหมือนเดิม แสดงว่า ส่วนใหญ่เด็กไม่แสดงออกถึงการปรับตัวต่อความแปลกใหม่ของสถานที่ อาจเนื่องจากคณะพยาบาลศาสตร์ได้เตรียมห้องเรียนให้มีความแตกต่างจากสถานที่เดิมให้น้อยที่สุด และจัดให้มีความเหมาะสมกับเด็กมากที่สุด ด้วยตระหนักถึงการปรับตัวของเด็กต่อสถานที่ใหม่ โดยมีอุปกรณ์เครื่องใช้ เช่น ที่นอน หมอน ผ้าห่ม ผ้าปูที่นอน ตลอดจนของเล่นในห้อง ยังใช้ของเดิมที่เด็กคุ้นเคย และพี่เลี้ยงคนเดิม เพราะพัฒนาการของเด็กวัยนี้ยังคงรับรู้สิ่งแวดล้อมใกล้ตัวที่พบเห็นและสัมผัสได้ (Piaget, 1972) เด็กกลุ่ม 1 จึงสนใจสิ่งใกล้ตัวมากกว่าสิ่งที่อยู่ไกลตัวเมื่อเด็กอยู่ในห้องเรียน และสิ่งที่เด็กคุ้นเคยหรือของใช้ที่เด็กรักนั้นจะช่วยลดความรู้สึกกลัวและความวิตกกังวลต่อสถานที่ใหม่ได้เป็นอย่างมาก (อาภาพรณ, 2547; Wilson, 2007) แต่จะมีพฤติกรรมปรับตัวที่เกิดขึ้นเมื่อออกจากห้องเรียน คือ วิ่งหรือสำรวจห้องต่างๆ ในสถานที่ใหม่ด้วยความสนใจ ซึ่งพบได้มากเป็นอันดับ 2 ในเด็กกลุ่ม 1 และกลุ่ม 3 แต่เป็นอันดับแรกในเด็กกลุ่ม 2 ทั้งนี้อาจเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามพัฒนาการ เพราะเด็กกลุ่ม 2 กลุ่ม 3 และกลุ่ม 1 บางส่วน สามารถเดิน วิ่ง คล่องแคล่วขึ้น มีพฤติกรรมอยากรู้ อยากเห็น ชอบสำรวจ และสามารถจดจำ แยกแยะสถานที่ได้บ้างแล้ว (Hockenberry et al., 2003) เด็กจึงรับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงของสถานที่ โครงสร้างของอาคาร โครงสร้างของห้อง และสีสนที่สดใส สะดุด

ตาของสถานที่ใหม่ ด้วยความอยากรู้อยากเห็น จึงเป็นแรงจูงใจให้เด็กวิ่งสำรวจสถานที่ใหม่ด้วยความสนใจ รวมทั้งก่อนการย้ายสถานที่ พี่เลี้ยงได้มีการเตรียมเด็กโดยการบอกเล่าและแจ้งให้ผู้ปกครองทราบล่วงหน้าเพื่อเตรียมตัว และนำเด็กไปดูสถานที่ใหม่เพื่อสร้างความคุ้นเคย เพราะเชื่อว่าการนำเด็กเข้าชมสถานที่ก่อนที่เด็กจะเข้ารับบริการที่ศูนย์เลี้ยงเด็ก จะทำให้เด็กไม่รู้สึกตื่นกลัวต่อสถานที่ (นิคดา, 2543) ขณะเดียวกันยังมีพฤติกรรมที่แสดงถึงภาวะพราก คือ เรียกร้องให้ผู้ปกครองอุ้มหรือจูงไปส่งที่ห้อง ลังเลที่จะเข้าห้อง ร้องไห้หรือกอดผู้ปกครองไม่ยอมปล่อยของเด็กกลุ่ม 3 เรียกร้องให้ผู้ปกครองอุ้มหรือจูงไปส่งที่ห้องของเด็กกลุ่ม 2 ติดพี่เลี้ยง มีอาการหวาดกลัว ร้องไห้เมื่อพี่เลี้ยงออกจากห้อง แสดงอาการหวาดกลัวเมื่อพาไปที่ห้องของเด็กกลุ่ม 1 สอดคล้องกับการศึกษาผลของการย้ายถิ่นในเด็กที่มีคามารดาต้องเปลี่ยนที่ทำงานในประเทศจีน ที่พบว่า การย้ายที่อยู่ของครอบครัวทำให้เด็กมีอาการของความวิตกกังวลต่อภาวะพรากมากขึ้น (Wong, Chang, & He, 2009) เด็กจึงยึดพ่อแม่เป็นที่พึ่ง เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจเพื่อลดความกลัว ความวิตกกังวล และสร้างความปลอดภัยสำหรับตนเอง แม้ว่าจะมีพี่เลี้ยงในห้องเรียนที่เป็นคนคุ้นเคยอยู่ด้วย ซึ่งแตกต่างจากเด็กกลุ่ม 1 ที่ยึดพี่เลี้ยงซึ่งเป็นบุคคลใกล้ตัวในขณะนั้นมากกว่า และความสามารถทางสติปัญญาของเด็กทำให้เด็กมีการแสดงออกในการปรับตัวต่างกัน (Bowden & Greenberg, 2010) จึงเห็นได้ว่า เด็กกลุ่ม 1 กลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 มีพฤติกรรมการปรับตัวต่างกัน แต่มีบางพฤติกรรมที่เหมือนกันด้วย และมีสิ่งที่น่าสนใจ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กกลุ่ม 1 ที่เคยเรียกร้องให้ผู้ปกครองอุ้มหรือจูงไปส่งที่ห้อง ซึ่งพบได้ในสัปดาห์ก่อนย้ายสถานที่ แต่เมื่อย้ายสถานที่กลับ พบว่า เด็กมีพฤติกรรมที่ลดลงและลดลงไปเรื่อยๆ ต่างจากเด็กกลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 ที่พบว่า หลังการย้ายสถานที่ในสัปดาห์แรก พบพฤติกรรมนี้มากกว่าก่อนย้าย

2. พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กก่อนและหลังการย้ายสถานที่ จากผลการศึกษาเปรียบเทียบ พฤติกรรมการปรับตัวต่อสถานที่ใหม่ของเด็กก่อนและหลังการย้ายสถานที่ พบว่า เด็กทุกกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ของพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กหลังย้ายสถานที่สูงกว่าก่อนย้ายโดยสูงสุดในสัปดาห์ที่ 1 หลังย้าย หลังจากนั้นคะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ของพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กกลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 ลดลงจนใกล้เคียงกับก่อนย้ายในสัปดาห์ที่ 3 หลังย้าย แต่เด็กในกลุ่ม 1 คะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ในสัปดาห์ที่ 3 หลังย้ายสถานที่ ยังคงสูงกว่าสัปดาห์ก่อนย้าย แสดงว่า การปรับตัวต่อสถานที่ใหม่ของเด็กกลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 ใช้เวลาในการปรับตัวภายใน 3 สัปดาห์ แต่เด็กกลุ่ม 1 ใช้เวลาในการปรับตัวต่อสถานที่ใหม่นานกว่า 3 สัปดาห์ ทำนองเดียวกับการศึกษาพฤติกรรมการแยกจากมารดาของเด็กวัยหัดเดินอายุ 1 - 3 ปี ที่มารับบริการ ณ ฝ่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย คณะพยาบาลศาสตร์ ซึ่งพบว่า เด็กสามารถปรับตัวได้ในสัปดาห์ที่ 3 - 4 หลังจากเข้ารับบริการ (เกศรา และคณะ, 2547) แต่แตกต่างจากการปรับตัวต่อการแยกจากมารดาของเด็กวัยหัดเดิน และเด็กวัยก่อนเรียนที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล พบว่า พฤติกรรมการแยกจากมารดา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่วันที่ 1 - 5 แต่ไม่มีความแตกต่างกันในวันที่ 6 - 8 ของการแยกจาก (เกศรา, อุทัยวรรณ, และศิริพร, 2540) ส่วนผลการทดสอบความแตกต่างของการแจกแจงลำดับที่ของพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในแต่ละกลุ่มก่อนและหลังย้ายสถานที่ โดยใช้ Friedman test พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กกลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 ในสัปดาห์ก่อนและหลังย้ายสถานที่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นเด็กกลุ่ม 1 แสดงว่า เด็กทุกกลุ่มมีพฤติกรรมการปรับตัวต่อสถานที่ใหม่ แต่เด็กที่มีอายุต่างกัน มีระยะเวลาและพฤติกรรมการปรับตัวต่อการย้ายสถานที่แตกต่างกัน อาจเกี่ยวเนื่องกับระดับพัฒนาการของเด็ก คือ ในช่วงอายุก่อน 18 เดือน ยัง

อยู่ในระยะสัมผัส (sensory - motor) เด็กรับรู้สิ่งแวดล้อมใกล้ตัวที่พบเห็นและสัมผัสได้ (Piaget, 1972) การจัดสิ่งแวดล้อมของพี่เลี้ยง เช่น ที่นอน หมอน ผ้าห่ม ของเล่น ยังเป็นชุดเดียวกันที่เด็กเคยเล่น และสัมผัสมาก่อนทำให้เด็กกลุ่ม 1 มีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกัน แต่เด็กกลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 ซึ่งอยู่ในช่วงอายุมากกว่า 18 เดือน พี่เลี้ยง จัดพัฒนาการของเด็กกลุ่มนี้ว่า อยู่ในระยะก่อนการคิดอย่างมีเหตุผล (prelogic) เด็กเริ่มเอาตัวเองออกจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นวัตถุต่างๆ ได้ แม้ว่าจะไม่รู้จักระยะห่าง (space) ช่วงเวลา (time) มากกว่าคำว่าขณะนั้น (moment) ก็ตาม (Piaget, 1972) เด็กกลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 จึงมีพฤติกรรมการปรับตัวต่อสถานที่ใหม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ของพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กกลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 แต่ละสัปดาห์ พบว่า แตกต่างกันในช่วงของสัปดาห์ที่ทำการเปรียบเทียบ คือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยของลำดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของสัปดาห์ก่อนย้าย กับสัปดาห์ที่ 1 หลังย้าย และสัปดาห์ที่ 1 กับ 2 และ 3 หลังย้ายเท่านั้น ส่วนสัปดาห์ก่อนย้ายกับสัปดาห์ที่ 2 หลังย้าย และสัปดาห์ก่อนย้ายกับสัปดาห์ที่ 3 หลังย้ายไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาอัตราการเกิดพฤติกรรมความวิตกกังวลจากภาวะพรากของเด็กอายุ 2 - 3 ปี พบว่าพฤติกรรมความวิตกกังวลจากภาวะพรากเกิดขึ้นกับเด็กทุกคนในสัปดาห์ที่ 1 ลดลงในสัปดาห์ที่ 2, 3, และน้อยที่สุด ในสัปดาห์ที่ 4 (พัชรินทร์, 2552)

สรุป

ผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่า เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเมื่อย้ายสถานที่ เด็กกลุ่ม 1 มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนานกว่า 3 สัปดาห์ หลังย้าย ส่วนเด็กกลุ่ม 2 และ 3 มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายใน 3 สัปดาห์ พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่พบบ่อยในแต่ละกลุ่ม คือ กลุ่ม 1 เล่น

กับเพื่อนๆ ได้เหมือนเดิม กลุ่ม 2 วิ่งหรือสำรวจห้องต่างๆ ในสถานที่ใหม่ด้วยความสนใจ กลุ่ม 3 เรียกร้องให้ผู้ปกครองอุ้มหรือจูงไปส่งที่ห้อง ดังนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และพี่เลี้ยง ควรเตรียมเด็กก่อนการย้ายที่อยู่ ก่อนเข้าโรงเรียน หรือศูนย์เด็กเล็ก และควรตระหนักและทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมของเด็กที่เกิดขึ้นจากผลของการย้ายสถานที่เพื่อช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวต่อความเครียดได้ก่อนที่จะเกิดปัญหาทางด้านจิตใจตามมา

ข้อเสนอแนะ

ในการพัฒนาองค์ความรู้ต่อไปควรทำวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กต่อการย้ายสถานที่โดยการใช้โปรแกรมการเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนการย้ายสถานที่ ทั้งนี้เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการย้ายสถานที่

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2551). *การใช้ SPSS for window ในการวิเคราะห์ข้อมูล* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: ชรรวมสาร.
- เกศรา เสนงาม, อุทัยวรรณ พุทธิรัตน์, และศิริพร ชัมภลลิขิต. (2540). *รายงานวิจัยเรื่องพฤติกรรมกรรมการถูกแยกจากมารดาของเด็กที่รับไว้รักษาใน โรงพยาบาล. สงขลา: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*
- เกศรา เสนงาม, นิ่มนวล สุภก่าเนิด, และลักขณา คงแสง. (2547). *ผลการเตรียมเด็กวัยหัดเดินต่อพฤติกรรมกรรมการถูกแยกจากมารดา. วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์, 24(3), 173-185.*
- นิตดา หงส์วิวัฒน์. (2543). *เด็กกับสังคมโรงเรียนหนทางอันสำคัญในการปรับตัวของเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงแดด.*

ที่ใหม่ของเด็กปฐมวัย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ให้ทุนสนับสนุนวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศรา เสนงาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แจ่มจันทร์ กุลวิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีกัลยา ภิญาโณสโมสรม ที่ได้ตรวจสอบเครื่องมือ ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศรา เสนงาม และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ชัมภลลิขิต ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย ขอขอบคุณเด็ก ๆ และผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณพี่เลี้ยงเด็กของฝ่ายพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ยูแอนด์ไอ อินเตอร์ มีเดีย.*
- พัชรินทร์ ยุพา. (2552). *ความวิตกกังวลจากการพรากจากของเด็กอายุ 2-3 ปีในสถานเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน เขตเทศบาลนครนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.*
- อภาพรรณ ที่พิวิวรรธน์. (2547). *ผลของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมต่อความวิตกกังวลจากการพรากจากของเด็กวัยเดินที่แรกเข้าบริการในศูนย์สาธิตพัฒนาเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.*

- Algren, C. L. (2007). Family-centered care of the child during illness and hospitalization. In M. J. Hockenberry & D. Wilson (Eds.). *Wong's nursing care of infants and children* (8th ed., pp. 1046-1082). St. Louis, MO: Mosby Elsevier.
- Bowden, V. R., & Greenberg, C. S. (2010). *Children and their families: The continuum of care* (2nd ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Hockenberry, M. J., Wilson, D., Winkelstein, M. L., & Kline, N. E. (Eds.). (2003). *Wong's nursing care of infants and children* (7th ed.). St. Louis, MO: Mosby.
- Piaget, J. (1972). (Author). *Play, dreams and imitation in childhood*. (Gutteno, C., & Hodgson, F. M., translators). London: Routledge & Kegan Paul. (Original version printed in 1951).
- Scher, A. (2008). Maternal separation anxiety as a regulator of infants' sleep. *Journal of Psychology and Psychiatry, 49*(6), 618-625.
- Suarez-Orosco, C., Torova, I. L. G., & Louie, J. (2002). Making up for lost time: The experience of separation and reunification among immigrant families. *Family Process, 41*(4), 625-643.
- Wilson, D. (2007). Health promotion of the infant and family. In M. J. Hockenberry & D. Wilson (Eds.). *Wong's nursing care of infants and children* (8th ed., pp. 499-565). St. Louis, MO: Mosby Elsevier.
- Wong, F. K. D., Chang, Y. I., & He, X. S. (2009). Correlated of psychological wellbeing of children of migrant workers in Shanghai, China. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology, 44*, 815-824.

Children's Adaptive Behaviors toward New Environment in a Child Development Center

Utaiwan Buddharat* Luckana Kongsang** Jaree Prombut*** Busakorn Punthmatharith*

Abstract

The aims of this study were to explore and compare children's adaptive behaviors toward new environment. Purposive sampling was used to select children aged between 1-4 years participated in the child development center, Southern Thailand, at least one month before moving to the new center. Three groups of children were purposively selected based on room arrangement: Group 1 age 1 - 1½ years (n = 15), group 2 age more than 1½ - 2½ years (n = 21), and group 3 age more than 2½ - 4 years (n = 31). Data were collected using the Children's Adaptive Behaviors toward New Environment Observation Checklist. This checklist was tested for content validity and for the reliability, yielding inter-rater coefficient of 0.89.

The results revealed that the most of children's adaptive behaviors toward new environment in each group included playing with their friends as usual (Group 1), interested in running or exploring rooms in the new center (Group 2), and asking for parents to hold or take them to the room (Group 3). The mean ranks of children's adaptive behaviors of all groups after moving to the new center were higher than that of before moving especially in the first week after moving. Significant differences of the overall children's adaptive behaviors when comparing before and after moving were found only in Groups 2 and 3. Significant differences of the mean ranks of children's adaptive behaviors in Group 2 and 3 were found when comparing between: 1) the week before moving and the first week after moving, 2) the first week and the second week after moving, and 3) the first week and the third week after moving. In conclusion, moving to the new environment affected adaptive behaviors of children. Thus, parents or caregivers should concern and understand how to help children to adapt when they move to new environment.

Keywords: adaptive behaviors; child development center; new environment

* Assistant Professor, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Songkhla Province.

** Scholar, Child Development Center, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Songkhla Province.

*** Assistant Director, Child Development Center, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Songkhla Province.